

جرم انگاری خشونت جنسی علیه زنان

مؤلفین:

مصطفی زارعی - جواد اصفی زاده

انتشارات کات

سرشناسه : زارعی، مصطفی، ۱۳۶۱ -
 عنوان و نام پدیدآور : جرم‌انگاری خشونت جنسی علیه زنان/مؤلفین مصطفی زارعی، جواد اعظمی‌زاده.
 مشخصات نشر : بوشهر: تات، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری : ۱۹۸ ص.
 شابک : ۳۵۰۰۰۰-۹-۲۴-۷۵۹۰-۶۰۰-۹۷۸.
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : تجاوز به عتف
 Rape : موضوع
 موضوع : زنان -- خشونت علیه
 Women -- Violence against : موضوع
 موضوع : زنان -- جرایم علیه
 Women -- Crimes against : موضوع
 موضوع : زنان (حقوق بین‌الملل)
 (Women International law : موضوع
 موضوع : تبعیض جنسی علیه زنان
 Sex discrimination against women : موضوع
 شناسه افزوده : اعظمی‌زاده، جواد، ۱۳۶۵ -
 رده بندی کتبی : HV۶۰۸۸
 رده بندی دیویی : ۶۲۱.۸۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۹۱۴۰۲

انتشارات تات

(وابسته به مؤسسه فرهنگی هنری دی‌بآذر)

جرم‌انگاری خشونت جنسی علیه زنان

مؤلفین: مصطفی زارعی - جواد اعظمی‌زاده

ناشر: انتشارات تات وابسته به مؤسسه فرهنگی هنری دی‌بآذر
 طراحی جلد: مرضیه رفاهی
 ویراستاری و صفحه‌آرایی: مرضیه مالکی
 چاپ و صحافی: خانه چاپ دیجیتال اطلس (وابسته به مؤسسه فرهنگی هنری دی‌بآذر)
 چاپ اول: پاییز ۱۳۹۸
 شمارگان: ۵۰۰ جلد
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۹۰-۲۴-۹
 قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤلفین می‌باشد.

آدرس ناشر: بوشهر، خیابان امام خمینی (ره)، روبروی مرکز جراحی دی، ساختمان دی‌بآذر، طبقه اول، واحد ۳

E-mail: Deybeazar@gmail.com

تلفن: ۳۳۳۴۱۶۹۱ - ۳۳۳۴۱۶۹۱ (۰۷۷)

یادداشت نویسنده

خشونت علیه زنان به هرگونه عمل خشونت آمیزی اطلاق می شود که مبنای جنسی داشته باشد. روز آسیب های جسمی و جنسی و روانی یا رنج و آزار زنان، از جمله تهدیدات انجام این اعمال، محرومیت های اجباری یا اختیاری از آزادی در زندگی خصوصی و اجتماعی آنان می شود. خشونت علیه زنان معضل جهانی است یعنی در تمام جوامع به اشکال گوناگون اتفاق می افتد. خشونت علیه زنان یکی از چالش های جدی فرا راه تأمین حقوق بشر می باشد، که تا حد زیاد ریشه عمیق در ساختار اجتماعی، فرهنگی، پیش داوری ها، تعیض و نوع نگاه افراد جامعه نسبت به زنان دارد، به این خاطر مبارزه با خشونت علیه زنان نیازمند کار پیگیر مبتنی بر برنامه های سنجیده شده و گسترده می باشد.

می دانیم که خشونت اشکال مختلفی دارد ولی موضوعی که به نظر می رسد بیشتر تابو بوده و حرف زدن از آن سخت تر باشد، خشونت و آزار جنسی است. فکر می کنید این موضوع مختص فرهنگی است که ما در کشورمان داریم یا با توجه به این که در جهان هم به تازگی افشاگری هایی راجع به چندین سال قبل انجام شده و فضا برای گزارش خشونت جنسی بازتر شده، حرف زدن از خشونت جنسی را یک تابوی جهانی می دانید؟

اسناد بین‌المللی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنوانسیون بین‌المللی رفع کلیه تبعیضات علیه زن، میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، قطعنامه ۱۳۲۵، عهدنامه‌ی بین‌المللی حقوق سیاسی زنان تبعیض علیه زنان را نکوهش کرده است. طبق این اسناد دولت‌ها ملزم شده‌اند تا برای کاهش خشونت علیه زنان برنامه‌هایی مؤثر را طرح و تطبیق نمایند.

بر بنیاد قانون منع خشونت علیه زنان و قانون منع آزار و اذیت زنان و اطفال، خشونت علیه زنان چنان‌گاری شده هیچکس حق ندارد در محل سکونت، اداره دولتی یا غیردولتی، مسافانه، اماکن عمومی عامه، وسایط نقلیه مرتکب آن گردد، در صورت ارتکاب مطابق احکام قوانین متذکره مجازات می‌گردد.

نکته مهم در این خصوص این است که رأی امکان طرح و تعقیب قانونی خشونت علیه زنان باید مصادیق قابل طرح را در قالب عناوین کلی یا خاص جرم‌انگاری شده در قوانین موجود، مورد بررسی و تطبیق قرار دهد. برای مثال؛ اگر مردی همسرش را مورد خشونت اقتصادی قرار می‌دهد، زن می‌تواند شکایت از باب ترک انفاق کند نه این که بگوید مورد خشونت قرار گرفته‌ام، یا اگر مورد تعرض قرار می‌گیرد، باید بابت توهین شکایت کند نه این که بگوید مورد خشونت کلامی از سوی همسرم هستم، همچنین درباره خشونت فیزیکی، می‌تواند آن را در قالب ایراد ضرب و جرح عمدی مطرح کند نه این که بگوید به من خشونت شده است، همه اینها کار را برای طرح شکایت سخت می‌کند.

ماده ۶۳۷ قانون مجازات اسلامی بحث رابطه نامشروع بین زن و مرد را جرم‌انگاری کرده که به معنای رابطه بین زن و مردی است که فاقد علقه زوجیت باشند. این

رابطه را نمی‌توان مبتنی بر خشونت دانست و نمی‌توان به آن مصداق تجاوز به عنف یا آزار جنسی داد چون ناشی از اراده آزاد مرد و زن در این رابطه است، اما قسمت اخیر این ماده، ناظر به خشونت علیه زیان‌دیده ناشی از اکراه اوست که بار اثباتی آن بر عهده کسی است که مدعی است به او تعرض شده؛ اما در صورت عدم امکان اثبات این ادعا، ممکن است از حیث افتراء یا قذف، تحت شکایت و تعقیب قانونی قرار بگیرد. علاوه بر این، موضوع جرائم علیه اشخاص و اطفال در فصل شانزدهم قانون مجازات اسلامی مقرر شده و موضوع قتل، سقط جنین و قتل مرتبط با زنا، مربوطه مانند ترتیب قانونی مربوط به بزه زنا، به عنف در مواد متعدد آن قانون مقرر شده و فاقد جرم‌انگاری نسبت به آنها از حیث خشونت علیه زنان یا آزار جنسی آنهاست. بنابراین، ساز و کار جرمی مناسبی در حمایت از قربانی آزار جنسی، به طور خاص، مبتنی بر جرم‌انگاری و مجازات مقرر نبوده و منطبق با مصادیق خشونت علیه زنان و آزار جنسی آنها نیست. ضمن این‌که ساز و کار تعقیب، پرهزینه و زمان‌بر است یا با بازخوردهای اجتماعی، خانوادگی و فرهنگی متعدد همراه می‌شود و ممکن است بازدارنده باشد و زنان زیان‌دیده از آزار جنسی را به سکوت و عدم تعقیب آن هدایت کند.

مصطفی زارعی

فهرست

فصل اول: مفهوم خشونت جنسی و جایگاه آن در کشورها

۳	 مقدمه
۵	 مفهوم خشونت
۹	 انواع و زمینه‌های خشونت جنسی
۱۰	 انواع خشونت جنسی
۲۰	 اهمیت موضوع مقابله با خشونت‌های جنسی
۲۳	 جرایم جنسی
۲۵	 خشونت علیه زنان در حقوق ایران
۲۷	 خشونت علیه زنان در دیگر کشورها
۳۰	 خشونت علیه زنان در فرانسه
۳۷	 خشونت علیه زنان در آمریکا
۴۲	 وضعیت زنان در کشورهای پناهنده

فصل دوم: حقوق کیفری بین‌الملل و خشونت علیه زنان

مقدمه	۵۳
تعریف و مصادیق خشونت علیه زنان طبق اعلامیه ۲۰ دسامبر ۱۹۹۳ مجمع عمومی	
سازمان ملل متحد	۵۴
اسناد بین‌المللی منطقه‌ای مربوط به خشونت علیه زنان	۵۶
کلیاتی در مورد گزارشگران ویژه موضوعی سازمان ملل متحد در موضوع خشونت	
علیه زنان	۵۷
موضوعاتی که مورد بحث و بررسی گزارشگران ویژه خشونت علیه زنان سازمان ملل	
متحد قرار می‌گیرد	۶۱
جرم‌انگاری خشونت جنسی در حقوق بین‌الملل کیفری	۶۴
مصادیق خشونت جنسی	۸۰

فصل سوم: نقش نابرابری‌های جنسیتی، جنگ و خانواده در خشونت‌های

جنسی

مقدمه	۱۰۹
نابرابری جنسیتی در دادگاه‌های کیفری بین‌المللی	۱۰۹
جنايات سازمان یافته و خشونت‌های جنسی	۱۱۸
زمینه‌های شکل‌گیری خشونت‌های جنسی علیه زنان	۱۴۱
موارد نقض قوانین بین‌المللی	۱۵۴
بررسی راه‌کار اجرایی سازمان ملل در حمایت از زنان خشونت دیده	۱۶۱

فصل چهارم: جمع بندی ۱۶۳

منابع

الف: منابع فارسی ۱۷۳

ب: منابع انگلیسی ۱۷۹

www.ketab.ir